

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Trešdiena, 1995. gada 9. augusts

Nr. 58 (6613)

Vietējās ziņas

Ministrs apmeklē Preiļu pilsētas domi

Preiļu pilsētas domi apmeklēja pašvaldību valsts ministrs Jānis Bunkšs. Viņš iepazīs ar pilsētas budžeta ienēmu un izdevumu daļu, informēja, ka gan šogad, gan arī nākamajā gadā tiks samazinātas dotācijas pašvaldībām. Ministrs sacīja, ka vietējās nodevas, kuras uzlied pašvaldība, lai iegūtu budžetā papildus līdzekļus, turpmāk būs jāsamazina ar ministriju.

Preiļu pilsētas dome lūdz palīdzēt risināt jautājumu par kredīta G-24 piešķiršanu kurināmā iepirkšanai. Šo lūgumu valdības sēdē izskatīs šonedēļ.

Apspriesti arī citi pašreiz aktuāli jautājumi: par pievienotās vērtības nodokļa atcelšanu, ierēdniecību, par to, vai piešķirt dotācijas, ņemot vērā bezdarbnieku skaitu pašvaldību teritorijās.

Vai kokapstrādes asociācija vai klubs būs arī Preiļos?

SIA RBKK notika sanāksme, kurā piedalījās Latvijas Kokapstrādes asociācijas prezidents Cedris Griķis. Sarunas temats — vietējo reģionālo kokapstrādes asociāciju izveidošana.

Ka šāda asociācija ir nepieciešama, nav divu domu. Ar tās starpniecību vietējās kokapstrādes firmas un uzņēmēji, kuri nodarbojas ar koksnes eksportu, varēs iegūt labākus pasūtījumus. Būs lielāka iespēja kokmateriālu un kokapstrādes produkcijas eksportam.

Ja vietējie koksnes apstrādātāji un eksportētāji nolems, ka šāda reģionāla asociācija ir vajadzīga, par tās pamata bāzi varētu kļūt SIA RBKK.

Lai būtu minerālmēslu tirgus

Piektdien Preiļos pulcēsies Latgales novada lauksaimniecības departamentu direktori un speciālisti, kā arī Ventspils minerālmēslu rūpnīcas pārstāvji. Uz tikšanos aicinātas arī rajona firmas un uzņēmēji, kuri gribētu nodarboties ar minerālmēslu piegādēm un realizāciju vietējiem zemniekiem.

Paredzams, ka sanāksmē piedalīsies arī lauksaimniecības ministrs Ārijs Ūdris. Viņš ieplānojis apmeklēt arī akciju sabiedrību «Preiļu siers» un SIA RBKK Preiļu lina fabriku.

Augusts steidzina ziemāju sējējus

Rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronoms Jānis Kivlenieks atgādina zemniekiem, ka ir pēdējais laiks uzvērst augsni ziemāju sējai. Arī to, ka nākamgad tiks iepirkta visa rudzu un kviešu raža.

Šķirnes sēklu joprojām var nopirkt paju sabiedrībā «Ausma», kura pārdos rudzu «Čulpan' II ataudzējuma un ziemas kviešu 'Mironovskaja 62' sēklu. Var nopirkt arī rudzu 'Puhovčanka, III un IV ataudzējuma sēklu. Šogad ziemāju sēklas cena būs aptuveni 12 santīmi par kilogramu.

Tie zemnieki, kuri vēlas nodarboties ar šķirnes sēklu pavairošanu, elites ataudzējuma sēklas varēs nopirkt pēc Zemkopības ministrijas iedalītajiem līmiem. Jāpiesakās rajona lauksaimniecības departamentā. Sēklu var nopirkt arī Viļānu selekcijas stacijā, Bulduru dārzkopības tehnikumā.

Meklē iespēju pazemināt maksu

Preiļu pilsētas dome pēc «Lauktechnikas» mikrorajona ierīku lūguma griežas Reģionālajā vides pārvaldē Daugavpīlī pie tās priekšnieka P.Kacara un informēja viņu par pilsētas iedzīvotāju prasību uz gadu atļaut nepieslēgt mikrorajonu akciju sabiedrības «Preiļu siers» attīrīšanas iekārtām, kas ļoti sadārdzina maksu par kanalizācijas un notekūdeņu attīrīšanu.

Kā to varēja paredzēt, reģionālā vides pārvalde šādu atļauju dos tikai tad, ja tuvākajā nākotnē tiktu pabeigta Preiļu pilsētas attīrīšanas iekārtu celtniecība. Tomēr pārvalde meklēs iespēju, lai Preiļu attīrīšanas iekārtu būvniecība tiktu iekļauta Eiropas Savienības programmā «800 + ūdens apgāde un kanalizācija mazpilsētās». Daļēji izdevumus, kas saistīti ar šo iekārtu būvi, varēs segt arī pilsētas dome.

Bez pagaidām situācija ir tāda, ka dome aicina pašvaldības uzņēmumu «Atvars» veikt pārrēķinu un meklēt iespēju samazināt maksu iedzīvotājiem. Reģionālās vides pārvaldes priekšnieks P.Kacars lūgs akciju sabiedrību «Preiļu siers» noteikt iedzīvotājiem pieņemamu cenu par notekūdeņu attīrīšanu.

A.Ļjina

Centrālajā vēlēšanu komisijā iesniegti 19 partiju vai koalīciju saraksti. Labi, ka nav vēl noacis, bet zēl, ka neizvilka līdz «acīnei».

A.Liepiņa zīm. («Dienas Biznesa» karikatūru nodala)

1. septembra gaidās

Skola septiņās vietās

Preiļu 1. vidusskola, tās direktora Jāņa Eglīša vārdiem runājot, vienlaicīgi atrodas septiņās vietās — galvenajā skolas ēkā, tā sauktajā internāta namā, sešas klases — siera rūpnīcas mikrorajonā, divas klases — pilsētas otrajā galā Celnieku ielā, fizikultūras stundas notiek sporta kluba «Cerība» telpās, ritmikas stundas un deju nodarbības — zālē, kas atrodas mūzikas skolā, bet darbmācība — darbnīcās, kas arī atrodas aiz pāris ielām.

Nav normāli, uzskata direktors, ka vienmēr kāds simts skolēnu atrodas ārpus skolas ceļā uz dažādām stundām. Skolas kompakta problēmu lielā mērā atrisinās pašlaik būvējamā piebūve, kuras celtniecība vairākus gadus līdzekļu trūkuma dēļ bija iesūnojusi. Savukārt tagad, kad valdība līdzekļus skolas paplašināšanai piešķir, Preiļu SCO vīri itin rosīgi darbojas būvlaukumā, daļa no līdzekļiem palikusi grimstošo banku labirintos.

Preiļu 1. vidusskolas direktors Jānis Eglītis, izrādījis topošo piebūvi, informēja par to, kas būs gatavs līdz jaunā mācību gada sākumam.

— 1. septembrī atbilstoši līgumam, kas noslēgts ar rajona padomi un Preiļu SCO, vajadzētu būt gatavam piebūves otrajam un trešajam stāvam un savienojošajai galerijai. Diemžēl sakarā ar valsts budžeta krīzi, ar neziņu, vai saņemsim valdības piešķirtos līdzekļus, darbi jūlija vidū bija nedaudz apstājušies. Pašlaik darbu finansēšana ir atsākusies, izskatās, ka arī augustā un septembrī valsts izpildīs savas saistības pret skolu, tāpēc SCO stingri apsolījusi līdz 1. septembrim pabeigt izbūvi trešajā stāvā virs skolotāju istabas. Tur paredzēti divi kabineti un viena palīgtelpa. Līdz novembra sākumam SCO sola pabeigt galerijas būvi, kas savienos galveno skolas ēku ar internāta telpām, un tāpat šogad ir cerība, ka skolēniem no kabineta uz kabinetu nebūs jāiet ne pa lietu, ne sniegputeni.

Bez tam celtniecības organizācija skolā veic nepieciešamo remontu. Līdz 1. septembrim tiks pabeigts pēc apjoma plašais sporta zāles kosmētiskais remonts. Būs izremontēti arī tas skolas spāms, kurā līdz šim atradās skolotāju istaba un gaitenis uz to. Domājam par plašāku un ērtāku skolotāju istabu citā vietā.

Skolas piebūves otro un trešo stāvu kopumā ceram dabūt gatavu līdz jaunajam gadam.

Bez tam ir arī spiediens no pilsētas domes, lai skola atbrīvo bērnu dārza «Auseklītis» telpas, kurās paredzēts atjaunot bērnu dārzu. Līdz šim situācija par piebūves celtniecību nebija skaidra, bet pašlaik ir pa-

mats cerēt, ka iepriekš nosauktie termiņi ir droši. Kaut arī diemžēl tie nav tādi, kas skolai būtu vēlami — 1. septembris.

Skolu gan ceļ, gan remontē

Reizē ar piebūves celtniecību skolā notiek arī remonts, ko veic tā pati Preiļu SCO. Skola nākamgad svinēs 50 gadu pastāvēšanas jubileju, tāpēc naudiņa līdz šim pa druskaļi pietaupta, lai vērienīgāk izremontētu un jubilejas gadā skola labāk izskatītos. Atjaunotas ventilācijas sistēmas, kas nebija remontētas kopš skolas uzcelšanas, un var cerēt, ka mācību laikā skolas gaitenīs vairs neklidīs uzmācīgi kāpostu un pankūku smarži no virtuves. Nomainītas izlīdzinātās kāpnes ap skolu. Atjaunotas sapuvušās koka daļas jumtā. Remonta un celtniecības gaitā tiek nostiprināti skolas pamati, un ir cerības, ka neapplūdis skolas garderobes, kas bija kļuvis par ierastu lietu. Kaut gan daļējas šaubas palikušas, jo zem skolas atklāti stipri augsti gruntsūdeņi. Pirmā stāva foajē drīzumā sāksies grīdas flīžu nomaiņa, paredzēts nokrāsot sienas.

Vai skola ir droša?

Pēc griestu iebrukuma rajona kultūras namā uz ēkām — tā vienaudzēm — gribas lūkoties aizdomīgu skatu. 1. vidusskolas direktors teica, ka drošībai viņš sekojot, arī tagad griestu un jumta segums kopā ar SCO pārstāvjiem apskatīts. Virs sporta zāles ir bijis bojāts jumts, zāle satecējusi, radušās plaisas sienās. Pašlaik zāle tiek remontēta.

«Auseklītis» katru gadu

grib lakot grīdu

Lielajā skolā nūdien ir lielākas rūpes nekā grīdas parketa laikošanās, ko katru gadu grib «Auseklītis». Pērn no 1. vidusskolas 1000 remontam iedotajiem latiem ceturtdaļa aizgājusi sākumskolai. Bet nevar arī tik skaistas grīdas aizlaist postā, un šogad direktora galavārds pagaidām ir šāds: «nu, varbūt...». Iespējams arī, ka mācību gada vidū, kad skolas piebūve būs gatava, divas klases no «Auseklīša» pārcelsies uz lielo skolu.

Ar skolotāju kadriem

nav problēmu

1. vidusskolas pedagogu skaits papildināts ar septiņiem jauniem pedagogiem, iespējams, būs arī astotais. Tagad skolā darbā tiek pieņemti skolotāji tikai ar augstāko izglītību. Klāt nākuši divi angļu valodas skolotāji, līdz ar to svešvalodu mācīšana problēmas neradis. Skolā darbu sāks ekonomikas zinātņu doktors, kurš vadīs komerciālo kursu. Mācības vidusskolas posmā turpmāk notiks kursos.

L.Rancāne

Latgales puses zemnieki saņems piemaksas

Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības departamenta direktors Juris Kuzma pavēstīja ziņu, kura iepriecinās daudzus Latgales puses zemes kopējus. Proti: Alūksnes, Balvu, Daugavpils, Krāslavas, Ludzas, Preiļu un Rēzeknes 118 pagastu zemnieki jau šomēnes saņems piemaksu — 9 latus par katru ar labību apsēto hektāru — no Graudu izlīdzināšanas fonda.

Taču šī naudiņa gan tiks izmaksāta tikai tām saimniecībām, kurās labība būs augusi vairāk nekā 4 hektāros un kurās būs saimniekots atbilstoši visām agronomiskajām prasībām.

Juris Kuzma vēl solīja, ka oktobrī piemaksa būšot arī par katru iesēto ziemāju hektāru.

«NC»

Aglyunas svātku kōrteiba (1995.g.)

12.VIII — sastdīne

- 7.00 — Reita sv. Mise
- 12.00 — Rūžukrūns
- 18.30 — Vesperes
- 19.00 — Vokora sv. Mise
Dīvmōtes litanija

13.VIII — svātdīne

19. SVĀTDĪNE PAROSTAJĀ LITURGISKAJĀ LAIKAPŪSMĀ

- 10.00 — Reita sv. Mise bazilikā
Svātais Dīvs
Stunžu dzīsmes
- 12.00 — Dīnas sv. Mise bazilikā
- 13.00 — Rūžukrūns
- 18.00 — Uzstōdeīšona
Vesperes
(sv. Meinarda svātku ivodā)
- 19.00 — Vokora sv. Mise
Dīvmōtes litanija
Vysusv. Sakramenta adoracija
- 22.00 — Nakts Vigilija
(dominikanu tāvu vadeībā)

14.VIII — pyrmūdīne

SV. MEINARDA LELĪ SVĀTKI

- 7.00 — Reita sv. Mise bazilikā
- 10.00 — Sv. Mise bazilikā
Svātais Dīvs
- 11.30 — Svātceļņiku oficiāla saģaideīšona
- 12.00 — Dīnas sv. Mise
(pi pāvesta oltora)
- 13.00 — Rūžukrūns bazilikā
Vysusv. Sakramenta adoracija

JAUNOVAS MARIJAS DEBESĪS UZJIMŠONAS LELĪ SVĀTKI

- 18.15 — Ivoda zvoni
- 18.30 — Vesperes
(pi pāvesta oltora)
- 19.00 — Vigilijas sv. Mise
(pi pāvesta oltora)
Istyprunōšonas sakramenta daleīšona
- 20.00 — Vysusv. Sakramenta iznesšona uz pāvesta oltora
Dīvmōtes litanija
Euharistiskō procesija pā sakralū laukumū
Kunga engels
- 21.00 — Vysusv. Sakramenta adoracija bazilikā
- 22.00 — Krystacelš sakralajā laukumā
Nūslāguma sv. Mise
(pi pāvesta oltora)

15.VIII — ūtardīne

- 7.00 — Reita sv. Mise bazilikā
(latgaliski)
- 9.00 — Sv. Mise bērīm un jaunōtnei (pi pāvesta oltora)
Istyprunōšonas sakramenta daleīšona
- 10.00 — Sv. Mise apakšējā bāznejā (pūļu volūdā)
- 10.45 — Spredikis
(krīvu volūdā)
- 11.00 — Rūžukrūns
(pi pāvesta oltora)
- 11.30 — Kōra goreīgōs dzīsmes
- 11.45 — Zvoni
- 12.00 — V.E. Reigas arhiveiskupa metropolita ingress Svātku golvonō sv. Mise
(pi pāvesta oltora)
- 13.45 — Vysusv. Sakramenta iznesšona uz pāvesta oltora
Dīvmōtes litanija
- 14.00 — Euharistiskō procesija pā sakralū laukumū

Pateiceibas himna «Dīvs, mes tevi slavejam» un nūslāguma svēteiba

- 19.00 — Vokora sv. Mise

Par Eiropas kultūras mantojuma dienām

◆ No Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saņemta informācija par Eiropas kultūras mantojuma dienām «Koka mantojums Latvijā». Tās tiks atklātas 15. septembrī un risināsies divas dienas. Atklāšanā, kā arī turpmāko dienu pasākumos piedalīsies Eiropas Padomes pārstāvis Hose Maria Balesters.

Koks ir tradicionāls celtniecības materiāls Latvijas arhitektūrā. Vēl joprojām ir saglabājušās daudzas koka celtnes Latvijas laukos. Visievērojamākie tautas koka celtniecības paraugi ir ekspozēti Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, kas atklāts 1924. gadā.

Koka ceļnes bagāīgi pārstāv visus Latvijas arhitektūras vēsturiskos stilus. Visvairāk tās ir izplatītas klasicisma un eklektisma stilā. Pat jūgendstila un funkcionālisma stilā ir sastopamas šādas ēkas.

Koka ēkas nav mūžīgas, ekspluatācijā tās vairāk pakļautas briesmām nekā mūra ēkas. Tomēr to priekšrocības ir to vieglums un pārvietošanas iespēja.

Nākotne pieder ekoloģiski tīrai arhitektūrai, kam pilnīgi atbilst koka celtniecība. 40% no Latvijas teritorijas ir klāti ar mežiem un tas ir radījis koka celtniecības tradīcijas.

Lai panāktu lielāku Latvijas Republikas Saeimas, Ministru kabineta, pašvaldību, dažādu institūciju, republikas iedzīvotāju un it īpaši pieminekļu īpašnieku sapratni un interesi par koka mantojuma saglabāšanu, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija organizē Eiropas kultūras mantojuma dienas par tēmu «Koka mantojums Latvijā».

Lai šīs mantojuma dienas noorganizētu pēc iespējas augstā līmenī, pirms tām notiks starptautisks seminārs un citi pasākumi. Semināra tēmu lokā ir koks filozofijā. Vēsturiskā pieredze, mūsdienu koka būvniecība un tā izmantošana nākotnē. Koka mantojuma apzināšana, pētniecība un uzskaitē.

Koka mantojuma saglabāšana, kopšana un restaurācija, mūsdienu tehnoloģijas. Paredzēta restaurējamo objektu un pieminekļu apmeklēšana, tai skaitā laukos.

Darbosies izstāde «Latvijas koka mantojums IX — XX gadsimtā». Notiks koka restaurācijas un saglabāšanas darba un mūsdienu iespēju demonstrēšana.

Apmēram simts kultūras pieminekļi būs atvērti publikas apmeklējumiem. Šajā laikā paredzēts organizēt koncer-

tus un citus pasākumus. Pie katra no tiem tiks izkārti Eiropas kultūras mantojuma dienu karogi. Par šiem objektiem tiks sagatavots speciāls izdevums latviešu un angļu valodās.

Kā paskaidroja Preiļu rajona Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore Inese Stūre, no mūsu rajona bagātā kultūras mantojuma klāsta šajās dienās, kas tiek rīkotas pirmoreiz Latvijā, piedalās trīs objekti: Bērzgales katoļu baznīca Aglonas pagastā, Pelēču muižas komplekss un Pastaru vējdzirnavas Stabulnieku pagastā.

Ideālā variantā Kultūras mantojuma dienas 16. un 17. septembrī būtu kuplināmas ar kādu pasākumu, kas vēlēt šim konkrētajam kultūras piemineklim. «Eiropas kultūras mantojuma dienas», saka I.Stūre, «ir iespēja mums pašiem savas vērtības «celt saulītē». Tāpēc aicinu jūs atbalstīt šo pasākumu un piedalīties tā izveidošanā.»

Preiļu rajona kultūras pieminekļi Eiropas kultūras mantojuma dienās

Pelēču muiža un klēts

To celšanas laiks ir pagājušais gadsimts. Muižas dzīvojamā māja — vienkārša vienstāva koka ēka. Pēc sava apjoma krietni varenākas ir saimniecības ēkas.

Tas apliecina muižnieku ekonomiskās domāšanas veidu — vispirms nostiprināt saimniecību, un pēc tam, ja paliek līdzekļi, — būvēt arī lepnu dzīvojamu māju. Visu pēckara periodu, līdz deviņdesmitajiem gadiem, Pelēču muižas mājā atradās skola.

Sobrīd ēkas īpašnieks ir pašvaldība, kas nespēj pārvaldīt un sakopt objektu. Pelēču muiža atrodas pie nozīmīga transporta ceļa un ir ļoti piemērota tūristu mitnes izveidošanai, jo apkārtnē ir gleznaina, bagāta ar daudzām kultūrvēsturiskiem objektiem.

Pelēču muižas komplekss ir iekļauts rajona padomes izstrādātajā starptautisko investīciju projektā «VIA INF-LANTA», kas paredz vairākos rajona arhitektūras pieminekļos iekārtot vietas un attīstīt tūrisma infrastruktūru.

Bērzgales katoļu baznīca, zvanu tornis un draudzes māja

Baznīca uzcelta 1751. gadā, zvanu tornis — 18. gadsimtā un draudzes māja — pagājušā gadsimta pirmajā pusē. Esošā baznīca ir jau otrā pēc skaita šajā vietā. Pirmā celta 17. gadsimta beigās bīskapa Nikolaja Korvina-Poplavskā laikā. Tagadējā Bērzgales baznīca ir guļbūve, kas celta uz pazema pamata no aptēstiem balķiem un apšūta ar dēļiem. Iekštelpa ar kolonnām sadalīta trijos jomos. Sākumā ir bijusi ķieģeļu grīda, vēlāk tā aizstāta ar flīžu grīdu. Citādi baznīcas ārējais un iekšējais izskats laika gaitā ir maz mainījies.

Kopā ar atsevišķi stāvošo zvanu torni Bērzgales katoļu baznīca ir uzskatāma par vienu no visskaistākajām koka baznīcām Latvijā. Tas ir vietējo latviešu zemnieku prāta un zelta roku darbs, viņu labās estētiskās gaumes apliecinājums.

Tradicionālā celtniecības stilā ir būvēta draudzes māja. Plašās ēkas iekštelpās ir saglabājušies pagājušā gadsimta pirmajai pusei raksturīgie celtniecības elementi.

Objekts kopumā ir izcils un Latgalei raksturīgs kultūrainavas harmonisks elements. Mazpārveidotā, humānā vide sniedz priekšstatu par to, kāda Latgale izskatījies pirms diviem gadsimtiem.

Pastaru vējdzirnavas

Tās uzceltas Stabulnieku pagasta Pastaros 1891. gadā. Dzirnavu pirmais stāvs būvēts no šķeltiem laukakmeņiem. Augšējie stāvi būvēti no koka konstrukcijām. Korpus apšūts ar dēļiem un noseģts ar skaidām. Virs tā atrodas grozāmā augšdaļa — «galva», «cepure».

Šāda veida dzirnavas ar nekustīgu stāvu un grozāmu augšdaļu Latvijā dēvēja par holandiešu tipa vējdzirnavām. Šāda veida dzirnavas Latvijā pazīstamas kopš 17. gadsimta.

Pastaru vējdzirnavas saglabājušās labā stāvoklī un sniedz priekšstatu gan par Latvijas, gan citu zemju līdzīgām dzirnavām.

Voldemārs Romanovskis

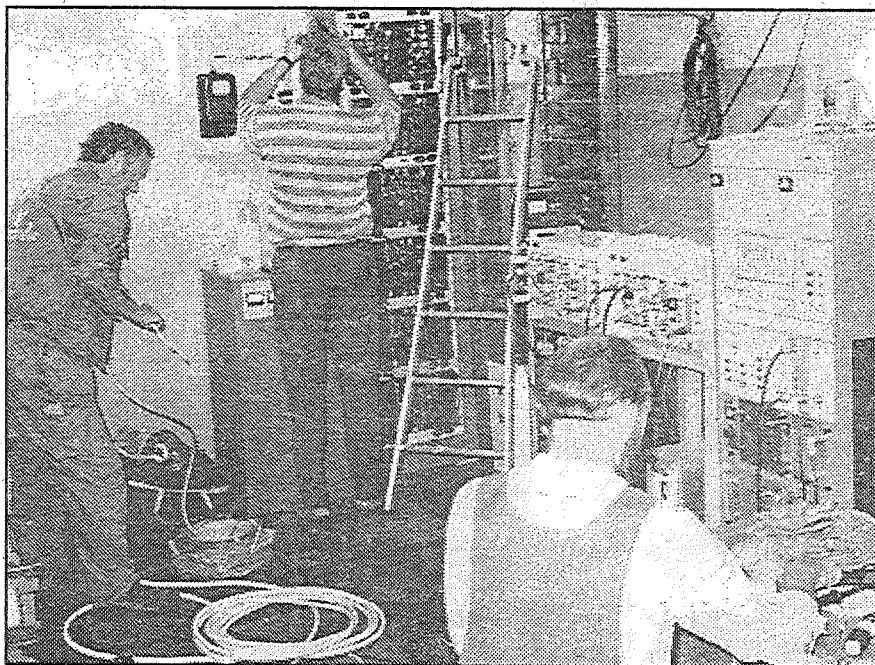
Mobilais telefons Preiļos

◆ Pagājušajā nedēļā SIA «Latvijas mobilais telefons» Preiļu televīzijas tornī 42,5 metru augstumā uzstādīja somu aparāturu: uztverošās un raidošās antenas. Preiļu uztveres zonā varēs piezvanīt uz ārzemēm no kabatas. Ja vien tajā atradīsies mobilais telefons. Tas varētu kļūt par neatsveramu sakaru līdzekli darbīgiem un, protams, bagātiem cilvēkiem.

Kā paskaidroja darba grupas vadītājs A.Ovsjaņņikova kungs, principā varētu apkalpot visus gribētājus. Šonedēļ turpināsies aparātūras regulēšanas darbi.

Lietī der atcerēties to, ka no 1. septembra atkal pieaugs maksa par telekomunikācijām. Telekomunikāciju tarifi šogad tiek paaugstināti jau otro reizi (iepriekš tie mainījās 1. martā). Bez izmaiņām vienīgi palikuši tarifi par vietējām sarunām ciparu tīkla abonentiem.

Vidēji tarifi pieauguši par 15 procentiem (piemēram, par telefona aparātu iedzīvotājiem mēnesī 0,81 Ls vietā būs jāmaksā 0,93 Ls, nerēķinot pievienotās vērtības nodokli). Tarifi tiek paaugsti-

nāti atbilstoši līguma par Latvijas telekomunikāciju modernizēšanu N pielikumam, kurā paredzēts to pieaugums proporcionāli inflācijai kāpumam.

Drīzumā Preiļos varētu sākties SIA «Latvijas mobilais telefons» un «Lat-

telekom» konkurence sakaru jomā. Ja vien preiļieši būs pietiekami naudiģi.

V.Romanovskis
● Attēlā: rit somu aparātūras montāžas darbi.

J.Silicka foto

Podomājiet, atzīstieties sev! Brižos, kad ieklausāties sevī, vai neesat jutuši sava kļūda būtību? Jums no šim sajūtām ir kauns, neērti? Vai gluži otrādi — jūsos rastās izjūtas lauztin lauzās izpausties, pierādīt sevi kā esošu un nepieciešamu, pat lietderīgu!

Ja jūs kādreiz esat jutuši kaut ko līdzīgu nupat minētajam, tad jums varētu būt interesanti lasīt tālāk rakstīto, bet, ja apgalvojat, ka neko tamlīdzīgu piedzīvojuši neesat, tad tālāk lasīt ir vērts.

Daži Līvānu āksti starp tūkstoš ākstiem Rēzeknē

Droši var teikt, ka no āksta titula neat-sakās tie aptuveni 1000 dalībnieki, kas šī gada 28. jūlijā devās uz viesmīlīgo Rēzekni, kur notika 8. Latvijas Tautas teātru salidojums. Festivāla tēma — cilvēks kļūst. Tas bija patiesi saistošs un grandiozs ākstu festivāls. Un kā gan lai vēl nosauc šos vājpriekšos censoņus, kas atļaujas svinēt tādus mākslas svētkus kā «Teātra festivālu»? Kas, ņemot vērā «neciešami grūtos apstākļus valstī» (šādu teicienu lieto Berta Bute J.Jaunsudrabiņa komēdijā «Jo pliks, jo traks»), joprojām cenšas saglabāt pagājušajā gadsimtā senču iedibināto tradīciju — spēlēt Teātri. Kas neatsakās no tā domāšanas veida, ko sauc par Teātri. Kas šai pasaulē (un varbūt arī citur) piedzīvoto liek visdažādākajās variācijās, tēlos un runā, runā un valodā, ko saprotam, nejutot uzbāzību, nojaušot — Teātra valodā.

Domājams — jāpriecājas, ka arī mūsu — Preiļu rajonā ir augsti vērtēti muļka kļūni, kas godu — būt par 1 starp 41 festivālā esošo kolektīvu izpelnījās, izrādoties publikāniskajā amatiereteātru skatē. Šie neparasti apdāvinātie ir Līvānu kultūras nama dramatiskā kolektīva dalībnieki, kurus pašreiz režisoriski vada un organizē Anna Pabērza.

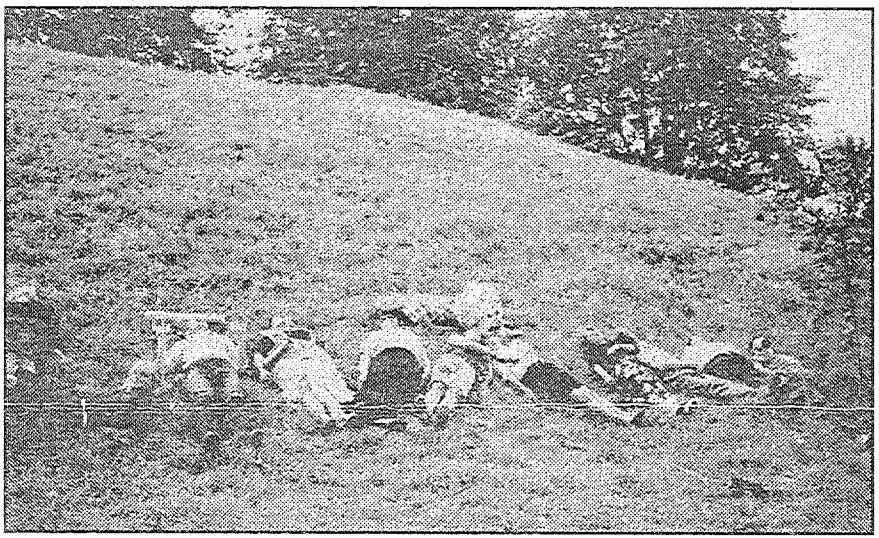
Tas ir kolektīvs, kas aprakstāmajā festivālā, iepazīstinot ar sevi «dzīvās afišas» veidā, pārsteidza skatītājus ar neapšaubāmi lielo iestudējumu skaitu pēdējo 13 gadu laikā, kolektīva saliedētību un saskaņu, neskatoties uz dažādo vecuma līdzsāmesamību dalībnieku vidū.

Pavadītās trīs dienas festivālā, minētie teātrāļi no Līvāniem, protams, atzīst par vairāk kā vērtīgi pavadītu laiku. Tas ir saprotams, jo viņiem taču bija iespēja būt starp Tautas teātriem, studijām, amatiereteātriem

un dramatiskajiem kolektīviem, kas pastāv un redzami darbojas Latvijā un arī Baltkrievijā (teātris «Sintez» Rēzeknes sadraudzības pilsētā Vitebskā), ilggadējiem teātra vērtētājiem, kā arī Kultūras ministrijas pārstāvjiem, skatīt piedāvātās izrādes, kas pārsniedza skaitli 20, dzirdēt vērtējumus, apmainīties domām un tajā visā justies līdzvērtīgiem. Un kur vēl ekskursijas, iepazīstoties ar Rēzeknes kultūrvēsturisko vidi, apmeklējot muzejā izstādīto «Tēru teātri», keramiķu darbnīcas, klausoties garīgās mūzikas koncertu Ev. luteriskajā baznīcā. Neiztika arī bez sadancošanās, sadziedāšanās un dažādām ēverģēlībām nakts saietos. Festivāla dalībniekiem gādāts jeb, precizāk, uzburts bija arī atvadu nielasts, kuru nodēvēja par «Zilo brīnumu». Jāpaskaidro, ka zilo krāsas apzīmējumu tas ieguva, pateicoties telpas ārējam noformējumam.

Baudot un sekmējot festivāla norises gaitu, tika veikts arī līvāniešu tiešais pienākums šajā pasākumā — apliecināt savu esamību, pastāvēšanu, smelties spēku, ierosmi, papildināt pieredzi un zināšanas, lai koptu, radoši veicinātu teātra attīstību un tradīcijas, kas joprojām, kā pierādījās, dzīvo. (Un kā vēl!)

Bet par to, ka līvāniešiem iznāca būt šajā festivālā, jāpateicas ne tikai viņu entuziasmam un šī pasākuma organizatoriem, bet arī Līvānu kultūras nama vadībai, kas veic aizbildņa lomu šim kolektīvam, jo īpaši kultūras nama direktoram Andrim Sopulim. Šoreiz, neliedzot materiālo pabalstu, nokļūt svētkos palīdzēja arī pilsētas dome, kur priekšsēdētāja Visvalža Gercāna atsaucība ir nenoliedzama. Tāpat nevar nepieminēt arī gaidīto izrāžu apmeklētāju nozīmi kolektīva radošās darbības veicināšanā, to skatītāju,

kas nāca, nāk un nāks uz kolektīva iestudētajām izrādēm, jo jāatzīst, ka skatītājs jau ir tas galvenais impulss, kas neļauj rīties «teātra garīgam».

Paldies atbalstītājiem! Izsakoties laicīgi, atļaušos apgalvot, ka labdarība atmaksāsies, jo teātra spēlētāji mājās brauca ar domu un apņēmību, ka iesāktais jāturpina un, protams, vēl labāk nekā līdz šim.

Kamēr vien dzīvo pasaulē kāds cilvēks — vecs vai jauns, tam vienmēr dzīvi dvēsele būs paslēpies savs kļūns.

M.Ziverts. «Āksts».

Raksta materiālu guvu «tiešā veidā» un

rakstīju to, par ko pati pārliecinājos, esot Teātra festivālā Rēzeknē šogad no 28. līdz 30. jūlijam.

Ile Ārsmeniece

Attēlos:

● Līvānu āksti «mirušās afišas» veidā tiem, kas prot lasīt, liek saprast, ka ir no Līvāniem. Ieskatieties uzmanīgāk, un arī jūs sapratīsiet!

● Līvānu kultūras nama dramatiskais kolektīvs pie Latgales atbrīvošanas pieminekļa jeb Latgales Māras. 2. rindā pirmā pa kreisi — kolektīva režisore Anna Pabērza.

Foto — Jānis Līvmanis

Vieglatlētu panākumi Valmierā

Šīnē dienās, kad visu sporta draugu uzmanība pievērsta Latvijas vieglatlētu startiem pasaules čempionātā Gēteborgā, istais laiks aplūkot mūsu vieglatlētu veikumu pašu mājās. Aizvadītās sezonas galvenās sacensības. Vispirms jau ar mūsu valsti neredzētu spožumu un skatītāju interesi izcēlās Prezidenta balvu izcīņas sacensības starp novadu komandām Valmierā. Latgales komanda vienīgā kaut cik nopietni cīnījās ar mūsu metropoli Rīgu un, lai arī zaudēja, tomēr pārliecinoši apsteidza pārējo novadu komandas, piepalīdzot arī mūsu rajona labākajiem vieglatlētiem.

Jānis Māsāns pārliecinoši bija labākais lodes grūšanā — 15 m 81 cm, Aigars Saleņiks 10 km distancē soļošanā finišēja otrais — 45 min. 35,1 sek. Burtiski daži soļi līdz medaļām pietrūka soļotājam Antrai Upeniecei 5 km distancē un 3000 m kavēkļu skrējiena Ivaram Zeltiņam — viņiem ceturtais vietas.

Nedēļa atpūtai, pēdējiem treniņiem un priekšā starts valsts čempionātā turpat, lieliskajā Valmieras stadionā. Jāsaka atklāti, tas bija labākais starts rajona pieaugušo izlasei republikas čempionātu vēsturē. Startējot 21 rajona komandai, izcīnījām 3. vietu, tikai par 1 punktu apsteidzot Saldus rajona sportistus, kuriem nepalīdzēja pat piecas (!) pirmās vietas. Jā, arī vieglatlētiņa, komandu cīņā, visu izšķir ikviena komandas dalībnieka pašreizējā cīņa par katru sekundi, metru, punktu.

Varbūt lasītājiem būtu interesanti ieskatīties arī pārējo rajonu, it sevišķi kaimiņu, punktu pūrā.

1. Rīgas raj. — 160 p.

2. Balvu raj. — 144 p.
3. Preiļu raj. — 130 p.
4. Saldus raj. — 129 p.
5. Liepājas raj. — 104 p.
6. Krāslavas raj. — 70 p.
7. Daugavpils raj. — 50 p.
8. Ventpils raj. — 50 p.
9. Talsu raj. — 48 p.
10. Aizkraukles p. — 47 p.
11. Cēsu raj. — 42,5 p.
- 12.-13. Jelgavas raj. — 41 p.
- 12.-13. Jēkabpils raj. — 41 p.
14. Ludzas raj. — 40 p.

Kā varēja gadīties, ka mums priekšā Balvi? Tikai ar papildus sakrātajiem punktiem 4x100 m stafetes skrējienā, kur mūsējo, uz vidējo un garo distancu skrējšanu, soļošanu un mešanu disciplinām orientētā komanda, nepiedalījās. Taču cīņa nav galā. Preiļos «Lauku Avīzes» zonas sacensībās mēs viņus pieveicām un ceram to atkārtot arī 2. un 3. septembrī Aizputē, kur 10 spēcīgāko lauku rajonu komandas sacentīsies «Lauku Avīzes» finālsacensībās.

Bet atgriezīsimies pie sporta rezultātiem. Normunds Piebalgs (tas pats vecais, labais Ivzāns, tikai sievas uzvārdā pārgājis) savās pirmajās vira kārtā aizvadītajās sacensībās svinēja uzvaru 10 km skrējienā — 32.30,9, viņam arī 5. vieta 3 km kavēkļu skrējienā — 9.48,9. Šo distancē Normunds pēdējos 3 gadus nebija skrējis, taču, ja komandas intereses prasa...

Jānim Māsānam šoreiz nepaveicās, varbūt arī favorita loma radīja pārāk lielu satraukumu, pie tam, neskatoties uz šī raksta autora lūgumu, mums tā arī neizdevās atrast sponsoru, kas savukārt liedza nopietni sa-

gatavoties lielākām sacensībām. Jānis šoreiz 7,257 kg smago loģi aizraidīja 15 m 49 cm tālu un piekāpās Latvijas spēcīgākajam diska metējam Andrim Smočam, kurš iespēja 15 m 87 cm. Diska mešanā Jānim padevās šīs sezonas tālākais raidījums — 45 m 10 cm, kas viņam deva 5. vietu.

Ceturtais vietas abiem mūsu soļotājiem. 10 km distancē Antra Upeniece nosoloja 54 min. 27 sek., bet 20 km Ēvalds Lavrentjevs — 1.41.02. Karstais laiks, pārāk ātrais sākums, kur lideri vēl mēģināja izcīnīt pēdējās ceļazīmes uz Gēteborgu, neļāva sasniegt iecerēto un pavasarī izcīnītajām medaļām neizdevās pievienot vēl pa kādai. Nu ko, citreiz!

Ivars Zeltiņš un Andrejs Bondars vēl tikai iekaro savu vietu Latvijas spēcīgāko vidusdistancnieku vidū. 1500 m distancē startējot vājākajā skrējienā, iznāca cīnīties tikai savā starpā, ātrāks bija Ivars — 4.06,7, bet Andrejam — 4.08,2, kas kopvērtējumā viņiem ļāva ierindoties 7. un 8. vietā. Ivars uzvarēja savā skrējienā arī 800 m distancē ar rezultātu 1 min. 59,7 sek., bet kopvērtējumā tikai 9. vieta, Andrejam 2.01,7 un 11. vieta. Tātad nevar būt ne runas par kādu īpašu veiksmi. Izcīnītā vieta apliecina mūsu pašreizējās iespējas.

Bet sezona vēl turpinās, un 16. augustā jau nākamais starts LVS kausa izcīņā. Individuālās sacensības, kurās tiks noskaidroti Latvijas izlases dalībnieki startam Baltijas valstu mačsacīkstēs. Domājams, arī tās ne-notiks bez mūsu sportistu līdzdalības. Veiksmi viņiem!

Jāzeps Lazdāns, vieglatlētikas treneris

Saglabāsim arhīvus

Preiļu rajona iedzīvotāji par savu darbu likvidētajās iestādēs, organizācijās, komercstruktūrās, kolhozos un paju sabiedrībās var saņemt izziņas Daugavpils zonālā valsts arhīva Preiļu rajona personālsastāva dokumentu saglabāšanas nodaļā Preiļos, Rīgas ielā 4, telefons 24306.

Sakarā ar likvidāciju un privatizāciju Daugavpils zonālais valsts arhīvs informē, ka, pamatojoties uz 1991. gada 26. marta likumu «Par arhīviem» un likumu «Par valsts un pašvaldību īpašumu objektu privatizāciju un likvidāciju prasībām», ir jānodrošina uzņēmumu dokumentu saglabāšana, veicot to sakārtošanu un nodošanu valsts glabāšanā.

Institūcijām, kuras pieņem lēmumu par iestādes privatizāciju, likvidāciju vai bankrotu, jāparedz, par kādiem līdzekļiem tiks sakārtoti un nodoti valsts glabāšanā personālsastāva dokumenti. Likvidācijas komisija pārtrauc savu darbību tikai pēc tam, kad dokumenti tiek nodoti valsts arhīvam.

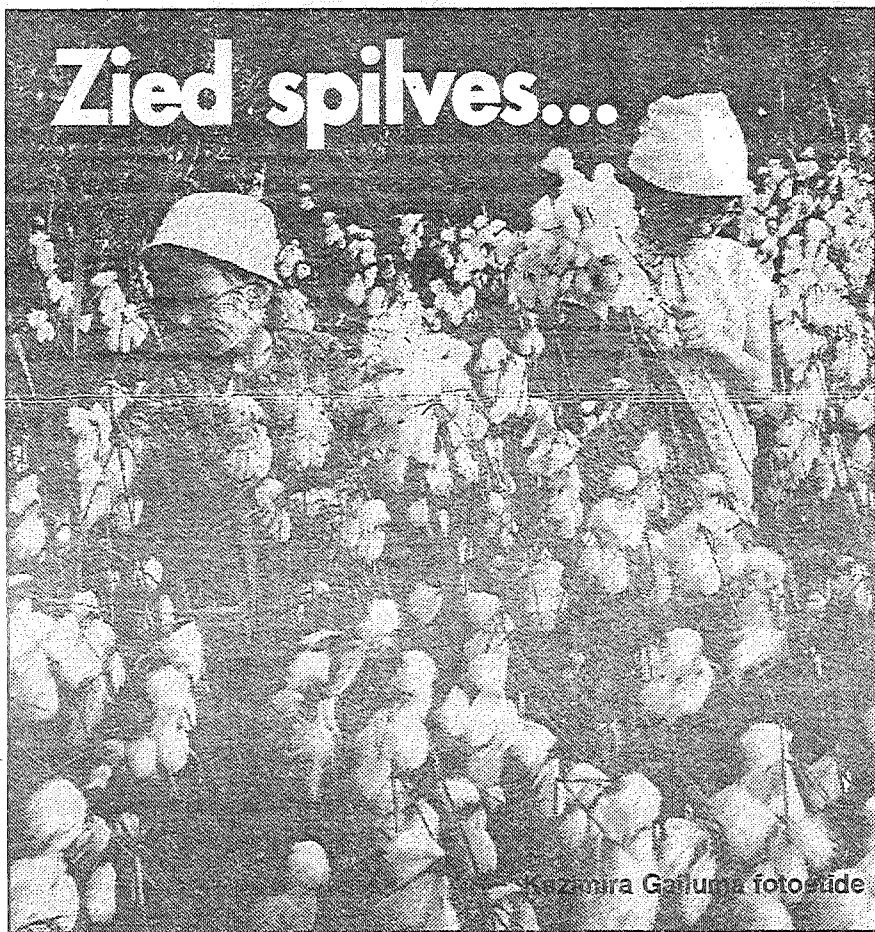
Pamatojoties uz 1991. gada 26. marta Latvijas Republikas likumu «Par arhīviem», iestāžu darbības laikā radītie dokumenti ir Latvijas nacionālā arhīva fonda sastāvdaļa, valsts īpašums, bet iestāžu vadītāji ir personīgi atbildīgi par tā saglabāšanu un izmantošanu.

Latvijas Republikas likumdošana paredz, ka iestādes vadītāju pēc tās likvidācijas var saukt pie kriminālatbildības par dokumentu saglabāšanas nenodrošināšanu vēl 5 gadus. Tāpēc Daugavpils zonālais valsts arhīvs, atbilstoši savam profilam un darbības zonai, pildot Latvijas nacionālā arhīva fonda valsts uzraudzības iestāžu funkcijas, vēlējis atgādina visu iestāžu vadītājiem organizēt minēto prasību izpildi un sadarboties ar arhīvu dokumentu saglabāšanas jautājumos.

Daugavpils zonālais valsts arhīva adrese: Daugavpils, Kr.Valdemāra ielā 1, telefons 23298, 21978.

V.Rubine, Daugavpils zonālais valsts arhīva vecākā inspektore

Zied spilves...

Katrina Galuma fotozīde

Lai nesaslimtu ar difteriju — jāpotējas!

Tāpat kā visā Latvijas Republikā, arī mūsu rajonā ir uzsākta pieaugušo iedzīvotāju masveida imunizācija pret difteriju.

Pašreizējais imunizācijas līmenis iedzīvotāju vidū sastāda aptuveni 20%, kas nekādā mērā nevar nodrošināt difterijas epidēmijas atkāpšanos. Latgales novados ir visaugstākais saslimstības līmenis ar difteriju visā valstī. Īpaši epidēmija skārusi Daugavpils, Rēzeknes, Jēkabpils un Ludzas rajonus.

Šogad no difterijas ir miruši 24 cilvēki, starp tiem ir arī bērni. Arī mūsu rajonā šogad ir reģistrēts 1 saslimšanas gadījums Līvānos un divi baktēriju nēsātāji Galēnu pagastā.

Difterija ir pilienu infekcija un izplatās ļoti strauji gripai līdzīgā veidā. Saslimst tie, kuriem nav imunitātes pret šo slimību. Slimība noris smagā formā, kaut arī sākas tā kā ar angīnu un tāpēc neizraisa mūsos lielu satraukumu. Arī tajos gadījumos, kad slimnieks tiek izārstēts, pēc dažiem mēnešiem ļoti bieži rodas smagas komplikācijas iekšējos orgānos — sirdī, aizkuņģa dziedzerī, nierēs un citos.

Izsargāties no šīs infekcijas pašreiz ir iespējams saņemot profilaktiskās potes. Jāgriežas tuvākajā medicīnas iestādē, feldšerpunktā, ambulancē vai poliklinikas potēšanas kabinetā, kur joprojām bez maksas varat saņemt šīs potes. Potēm izmanto tikai

vienreizējās lietošanas šīrces.

Šobrīd nepieciešams saņemt potes visus sākot no 20 gadiem un vecākus, kuriem pēdējo 5 gadu laikā potes netika izdarītas. Daudziem nāksies saņemt 3 potes, ievērojot intervālus, kurus noteiks medicīnas darbinieks.

Mūsu centrā šodien ir pietiekoši daudz vakcīnas, lai imunizētu visus, kas vēlas uzsākt vai turpināt vakcināciju. Ja būs nepieciešama masveida imunizācija, tā tiks veikta ar potēšanas brigāžu palīdzību.

Drīz vien katrs iedzīvotājs varēs saņemt arī potēšanas pasi, kurā būs atzīmēti dati par visām jūsu profilaktiskajām potēm.

Jāpiebilst, ka šobrīd Latvijas laikrakstos diezgan bieži tiek publicēta neprecīza vai pat aplama informācija par vakcināciju, kura izraisa nepamatotu satraukumu ne tikai visu iedzīvotāju, bet arī pašu medicīnu vidū.

Visprecīzāko informāciju par jebkuriem epidemioloģiskiem, kā arī imunizācijas jautājumiem var saņemt pie Vides veselības centra epidemioloģiskās nodaļas speciālistiem pa tel. 22552. Personīgi var griezties pie rajona epidemioloģes dakteres I. Nikiforovas, pieņemšanas laiks katru mēneša trešā pirmsdienā no plkst. 8 līdz 10 un no plkst. 15 līdz 17, Paulāna ielā 1a.

Ceram uz jūsu aktīvu atsauksmi mūsu visu labā.

I. Nikiforova,
ārste epidemioloģe

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

☞ Pārdod

sešvilņu šiferi. Zvanīt 23643 vakaros;
***
VAZ-2101 labā tehniskā stāvoklī.
Zvanīt 56622;
***
steidzami automašīnu Ford-Tranzit-100, 1983.g., kravas pasažieru, 2,6, kravas celtspeja līdz 2 t, tehniskā apskate līdz 1996. gada augustam. Tel. Daugavpili 254-53339, 20125 vakaros;
***
BMW 320i, 1984.g., sarkanā krāsā, lietie diski, lūka, dators. Tāl. 21425;
***
Audi-100, 1983.g. Tāl. 41344;
***
ledusskapjus, saldētavas «Snaige». Piegāde, garantija. Tel. 21268;
***
pusmāju Līvānos. Zvanīt katru dienu

8-248-71157;
***
Līvānu tipa māju, lauku mājas, traktoru T-150K. Tāl. 55625;
***
grūsnu teli. Tel. 50395;
***
govi Preiļos, Jaunā ielā 8;
***
govi: Zvanīt 65136;
***
govi. Tel. 22783;
***
govi. Tel. 18214;
***
automašīnu Talbot Samba, 1983.g. Tel. 42317;
***
5 g. vecu ķēvi ar kumeļu. Zvanīt 37534 vakaros pēc 20;

***
garāžu. Tel. 44496;
***
autobusu KAVZ pēc remonta, virzuļu grupu T-150, mednieku bisi (16), pārseguma paneļus (3x6 m). Tel. 22351 vakaros;
***
M-412, BMW-320. Tel. 36645 vakaros;
***
lietotu 6-8 sekciju apkures katlu KČM-1. Tāl. 43010;
***
«Niva» tumši sarkanā krāsā, Ls 1300, labā tehniskā kārtībā, t/a izieta. Tāl. 19715, 56832 no 20 līdz 21.
☞ Pērk
gaļu (arī sivēnmāšu). Zvanīt 21982 no 8 līdz 20;

***
kartupeļus. Tāl. 44172;
***
lietotus elektrodzinējus. Zvanīt 43110, 44761 no 20 līdz 21;
***
lopus. Tāl. 55625;
***
2 istabu, 3 istabu dzīvokli Preiļos. Zvanīt 22177 vakaros.
☞ Maina
1 istabas dzīvokli Līvānos (4. stāvs) pret tādu pašu Rīgā vai Rīgas apkārtnē. Tel. 44714;
***
divistabu dzīvokli ar ērtībām pret dzīvokli bez ērtībām Preiļos. Tāl. 24524;
***
divistabu dzīvokli Aizkrauklē, 2. stāvā, pret dzīvokli Preiļos. Tāl. 24185.

Cirka estrādes šovprogramma «Klaunu sala» (Izraēla)
Uz skatuves tradicionālais cirks un NEW STYLE, spēles un dejas, loterija un balvas, kā arī... pārsteigumi. Gaidām jūs kinoteātri «Ezerzeme» 10. augustā plkst. 16.00.

Latvijas Zinību biedrības Preiļu nodaļa organizē grāmatvedības kursus iesācējiem.
Interesentiem, kuri vēlas apgūt jaunās grāmatvedības sistēmas pamatus, pieteikties pa tālruni 22259 darbdienās no 9 līdz 17 līdz 15. augustam.

Mana balss pieder

Latvijai jo tur nevis gari runā, bet palīdz visiem, kam tas nepieciešams.

Monika Rīskēvica, 70 gadi, pensionāre, Rīga

11. augustā Preiļu estrādē Aldo Dreģera dzimšanas dienas jandālinš. Plkst. 20 — jubilejas koncerts. Ieejas maksa Ls 1.

Firma «Lezo» izgatavo virtuves mēbeles, sekcijas istabām, mēbeles ofisiem un veikalēm pēc katalogiem un pasūtītāja skicēm un izmēriem. Piegādā un uzstādā uz vietas. Pasūtījumu izpilda 7 - 10 dienu laikā. Tāl. 21706 no 15 līdz 20.

Izsakām vissirsnīgāko pateicību Lattelekom un Preiļu pasta darbiniekiem, kaimiņiem un draugiem, kas piedalījās Anastasijas Maksimovas izvadišanā pēdējā gaitā.
Māsa, brālis

NOVADNIEKS
Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»
Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0.56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis
Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales drukas», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 4800.